

INGEZONDEN.

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.

PUBERTAS PRAECOX

In de aflevering van 5 Februari 1938 van dit *Tijdschrift*, blz. 701 luidt de voorlaatste zin van mijn discussieopmerking: „Ook de pubertas praecox komt bij beide voor.” Dit is onjuist en een verkeerde weergave van wat ik gezegd heb. In werkelijkheid heb ik in herinnering willen brengen, dat evenals het syndroom van CUSHING kan ontstaan zoowel van de hypophyse als van de bijnierschors uit, het ziektebeeld der pubertas praecox waarschijnlijk kan ontstaan zoowel van de *epiphyse* als van de bijnier uit.

Rotterdam, 22 Februari 1938.

S. J. R. DE MONCHY.

MAAGVERWEEKING TIJDENS HET LEVEN.

De klinische les van prof. LIGNAC, waarin 2 ziektegeschiedenissen van bovengenoemde aandoening in aansluiting aan het dragen van een gipskorset worden meegedeeld, herinnert mij aan een dergelijk, ook doodelijk verlopen geval, indertijd in Duitschland voorgekomen, dat op een bijeenkomst van orthopaedisten werd medegedeeld, waar echter geen operatie of autopsie was verricht. Het bleek toen, dat niemand der aanwezigen dit ziektebeeld kende, hetzij uit eigen ervaring hetzij uit de literatuur.

Wel zag ik daarna twee malen dagenlang braken na osteotomieën, gevolgd door het aanleggen van een gipsverband van het onderste deel van den romp en beide beenen, waarbij ook geklaagd werd over druk op de maag. Toen uitknippen van het gips in de maagstreek niet hielp, werden de patiënten op den buik gelegd, waarna het braken ophield (analoog aan de arterio-mesenteriale afsluiting). Hoewel natuurlijk niet vaststaat of men in deze goed verlopen gevallen met in beginsel hetzelfde proces te doen heeft gehad als in de door prof. LIGNAC beschrevene, meen ik toch, dat de gelijkenis groot genoeg is, om bij braken na het aanleggen van rompgipsverbanden deze af te nemen of wijd uit te knippen en buikligging te probeeren (onverminderd natuurlijk de indicatie om bij ernstige verschijnselen te opereeren).

Rotterdam, 28 Februari 1938.

J. VAN ASSEN Jzn.

UITKOMSTEN VERKREGEN MET PSYCHOTHERAPIE.

I.

Het pessimistisch gestemde artikel van prof. CARP brengt mij er toe enkele tegenwerpingen te maken.

Terecht wijst de schrijver er op, dat de subjectieve ervaring op dit gebied nog van grooten invloed is bij de beoordeling, al onderschat hij mijns inziens de waarde van methode en wetenschappelijke houding. Het is bij een dergelijk oordeel dan ook van de grootste beteekenis van welken aard de ervaring is, waarop het gegrond is. Voor zoover dit uit het artikel is op te maken, berust die ervaring in hoofdzaak op het patiëntenmateriaal van zijn psychiatrische kliniek. Het lijkt mij te betreuren, dat deze resultaten niet uitvoeriger zijn meegedeeld. Prof. CARP verwijt aan de Nederlandsche psychotherapeuten, dat zij hun resultaten niet publiceeren. Hij, die door zijn polikliniek over een uitvoerig materiaal beschikt, zou beter dan iemand anders gelegenheid hebben gehad, zijn oordeel aan gegevens toe te lichten, welke hij dan had kunnen vergelijken met die van de instituten voor psychotherapie in andere landen. Behalve het Instituut voor Psychoanalyse te Chicago, dat hij vermeldt, bestaan sinds jaren dergelijke instituten te Berlijn, Weenen en Londen en bovendien is er te Londen de „Tavistock Clinic”, die zich eveneens uitsluitend met psychotherapie bezig houdt. Waarschijnlijk zullen deze instituten, die zich geheel aan de psychotherapie wijden, optimistischer cijfers geven dan de resultaten, waarvan prof. CARP uitgaat.